

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 109: Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse. (Fritagelse af borgmester for kommunale hverv under visse undersøgelser).
Af Ole Stavad (S) m.fl.
(Fremsat 19/2 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Efter regeringens opfattelse er der en række principielle betænkeligheder ved det lovforslag, der nu er sat til behandling. Regeringen kan derfor ikke støtte lovforslaget.

Skal jeg opsummere regeringens betænkeligheder, kan jeg gøre det ved at pege på i særlig grad fire forhold.

For det første forslagens virkning, for det andet forslagens betingelser, for det tredje nogle overvejelser omkring forslagens nødvendighed, og for det fjerde nogle overvejelser om baggrunden for forslaget.

For det første vil jeg gerne tilkendegive, at den måde, man har gjort det på i lovforslaget, er betænkelig, nemlig at man giver en minister adgang til at suspendere og afsætte en borgmester.

En borgmester er valgt for 4 år af kommunalbestyrelsen, som har et folkeligt mandat fra kommunens vælgere. Der skal derfor tungtvæjende grunde til, før man giver en statslig myndighed adgang til at gribe ind i det kommunale selvstyre og suspendere eller afsætte en borgmester.

Tilmed ligger det i forslaget, at jeg som minister kan gøre det helt uden om kommunalbestyrelsen i de første 3 måneder af suspensionsperioden.

Jeg kan med andre ord, hvis man vedtager lovforslaget, suspendere en borgmester, der har opbakning fra et flertal i kommunalbestyrelsen, ja, faktisk kunne jeg suspendere en borgmester, der har opbakning fra hele kommunalbestyrelsen.

Det er et ganske vidtgående indgreb i kommunernes ret til at styre deres egne anliggender, som regeringen ikke kan støtte.

For det andet mener jeg, at det er dybt betænkeligt at give mig som minister ret til at foretage dette meget vidtgående indgreb i det kommunale selvstyre alene på baggrund af en mistanke om straffelovsovertrædelser.

Der skal ganske vist være en rimelig grund til mistanke, fremgår det, men alligevel. Det ændrer jo ikke på, at den borgmester, som jeg kan suspendere eller afsætte efter forslaget, slet ikke er dømt endnu, end ikke en tiltale eller en sigtelser eller noget andet kvalificerende kræves der.

Hvad nu, hvis den borgmester, jeg har afsat eller suspenderet, efterfølgende bliver frifundet? Det rejser da en række retssikkerhedsmæssige spørgsmål.

Hvad værre er, hvad nu hvis borgmesteren først frifindes efter 3 måneder? I den situation risikerer borgmesteren jo at være løbet ind i den situation, at vedkommende i mellemtiden er blevet afsat og erstattet af en anden borgmester, som efter lovforslaget så er valgt for resten af funktionsperioden. Er det rimeligt? Er det virkelig sådan, et retssamfund skal fungere?

Hvis vi bliver ved det retssikkerhedsmæssige: Jeg må sige, at det forekommer mig noget malplaceret, at det er mig som indenrigs- og sundhedsminister, der skal vurdere, om der er en rimelig grund til mistanke. Det har jeg absolut ingen forudsætninger for, eftersom det jo ikke er mig, der foretager den strafferetlige efterforskning.

Skal jeg så indhente en udtalelse fra politiet? En udtalelse, jeg ikke har nogen jordisk chance for at forholde mig til.

For det tredje vil jeg sætte spørgsmålstegn ved, om det foreslåede vidtgående indgreb, som skal ske efter en procedure, der er retssikkerhedsmæssigt betænkelig, overhovedet er nødvendigt.

Kl. 14.05

Lovforslaget lider af den afgørende svaghed, at det ikke forholder sig til de muligheder, der allerede efter gældende ret er for at forhindre, at en borgmester lægger hindringer i vejen for en undersøgelse. For jeg deler naturligvis, fuldt ud

kan man sige, den grundtanke, som forslaget så i øvrigt hviler på, at man ikke skal kunne nære mistillid til undersøgelser, der foretages.

Men man må jo gøre sig nogle overvejelser om, hvordan gældende ret er, om hvad muligheder der er i den gældende lovgivning. Gør man det, vil man kunne se, at både kommunalbestyrelsen, tilsynsrådene og politiet har forskellige beføjelser med henblik på at sikre, at der ikke lægges hindringer i vejen for at få de oplysninger, myndighederne skal bruge.

Kommunalbestyrelsen kan til enhver tid forlange de oplysninger fra borgmesteren, som kommunalbestyrelsen ønsker, og dem kan borgmesteren ikke nægte at udlevere. Kommunalbestyrelsen kan også give borgmesteren instruktioner om, hvordan borgmesteren skal udøve sit hverv. Kommunalbestyrelsen kan således fastlægge retningslinjer for borgmesterens øverste daglige ledelse af kommunens administration, som borgmesteren skal rette sig efter. Med andre ord og lidt populært sagt: Kommunalbestyrelsen kan sætte borgmesteren under administration.

Det er kommunalbestyrelsens opgave at gøre brug af denne mulighed, hvis kommunalbestyrelsen skønner, at det er nødvendigt, for at man kan sikre tilstrækkelig uvildighed, og for at man ikke kan sætte spørgsmålstejn ved habilitet.

Vægrer borgmesteren sig ved at udføre en opgave, kommunalbestyrelsen har pålagt ham eller hende at udføre, har kommunalbestyrelsen det magtmiddel, at kommunalbestyrelsen kan udpege en anden til at udføre den pågældende opgave, og i grove eller gentagne tilfælde kan kommunalbestyrelsen til og med suspendere borgmesteren og udpege en fungerende borgmester indtil videre. Det står i den kommunale styrelseslov, § 66. Så kommunalbestyrelsen har faktisk efter gældende lov ret vidtgående muligheder, har ret meget værktøj i værktøjskassen så at sige.

De tilsynsråd, som fører tilsynet med de enkelte kommuner, kan efter den kommunale styrelseslov forlange de oplysninger fra kommunen, som tilsynsrådet ønsker, og en sådan anmodning kan kommunalbestyrelsen ikke sidde overhørig. Tilsynsrådene har nemlig også ret meget værktøj i værktøjskassen: De kan pålægge de ansvarlige medlemmer af kommunalbestyrelsen tvangsbøder, hvis kommunalbestyrelsen undlader at udføre en foranstaltning, som kommunalbestyrelsen er forpligtet til.

Det gælder også, hvis en kommune ikke udleverer de oplysninger, tilsynsrådet ønsker. Jeg skal så for en god ordens skyld gøre opmærksom på, at det ikke er tilsynsrådets opgave at undersøge spørgsmålet om overtrædelse af straffeloven. Det er politiets opgave, og politiet råder jo over de straffeprocessuelle beføjelser, der kan anvendes under politiets efterforskning efter retsplejeloven. Politiet kan f.eks. ransage private og offentlige myndigheders bygninger og beslaglægge dokumenter af betydning for efterforskningen. Det er en rimelig effektiv foranstaltning for at hindre indgreb i efterforskningen, og hvis det endelig er, kan en sigtet, der lægger hindringer i vejen for efterforskning af alvorlige forbrydelser, jo varetægtsfængsles efter reglerne i retsplejeloven.

Jeg peger altså her på, at når man skal vurdere behovet for at lave ny lovgivning, må man først kaste et blik på den eksisterende og ikke lade sig nøje med en vurdering af, hvordan den eksisterende lov anvendes, men gøre sig nogle overvejelser også om, hvordan den eksisterende lovgivning kunne anvendes, herunder altså rækkevidden af de beføjelser, som kommunalbestyrelsen faktisk har.

Og så synes jeg, at der er grund til at slå koldt vand i blodet. Hvor store muligheder har en borgmester egentlig for at obstruere en undersøgelse? Efter den kommunale styrelseslov har borgmesteren ikke nogen som helst beføjelser til at give en ansat instruktioner om behandlingen af en konkret sag. Borgmesteren har som øverste daglige leder af forvaltningen alene ansvaret for, at de formelle forhold omkring sagsekspeditionen er i orden.

Kl. 14.10

Jeg synes også, at der er grund til at pege på, at en borgmester efter forvaltningsloven samt uskrevne retsgrundsætninger ikke må deltage i behandlingen af en sag, hvis borgmesteren har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald, eller der i øvrigt foreligger omstændigheder, der er egnede til at vække tvivl om borgmesterens partiskhed.

Jeg er naturligvis godt klar over, at en borgmester kan bryde disse spilleregler og alligevel påvirke kommunens forvaltning i uheldig retning, men så må jeg bare minde om, hvad jeg også har sagt ved tidligere lejligheder, at det i høj grad er kommunalbestyrelsens opgave at sikre, at borgmesteren overholder disse spilleregler. Det er kommunalbestyrelsens ansvar, og det er i øvrigt et ansvar, der hviler tungt på

hvert enkelt kommunalbestyrelsesmedlems skuldre, og kommunalbestyrelsen har beføjelser og magtmidler hertil. De findes i den kommunale styrelseslov, og jeg har allerede antydnet rækkevidden af de beføjelser tidligere i min tale.

Det fjerde punkt, hvor jeg har betænkeligheder, vedrører anledningen til forslaget. Grunden til, at dette forslag nu fremsættes, er jo det verserende hændelsesforløb i Farum Kommune, og jeg vil gerne understrege, at der efter regeringens opfattelse må udvises betydelig varsomhed med på baggrund af et begivenhedsforløb i en enkelt dansk kommune at foretage et så vidtgående indgreb i det kommunale selvstyre, som forslaget her er udtryk for. Lovforslaget er i sin udformning præget af et være en hastelov, hvis generelle betingelser ikke er ordentligt gennemtænkt.

For at tage nogle enkelte eksempler: Hvorfor skal en minister kunne suspendere en borgmester i præcis 3 måneder, hvorfor ikke 4 måneder eller hvorfor ikke kun 2 måneder? For det kan da vel ikke være, fordi den undersøgelse, Farum Kommune vil iværksætte, lige præcis skal vare 3 måneder efter det i dagspressen oplyste.

Et andet eksempel: Hvorfor er det kun de forbrydelser, der nævnes i forslaget, der skal give anledning til suspension, det vil sige berigelseskriminalitet og forbrydelser som led i udøvelse af offentligt hverv? Findes der virkelig ikke andre forbrydelsestyper, som kunne være lige så alvorlige? Hvad med dokumentfalsk, brandstiftelse? Det skulle vel ikke lige være, fordi det netop er de forbrydelsestyper, vi har hørt i dagspressen vedrørende Farum Kommune? Jeg spørger bare.

En tredje uklarhed i forslaget knytter sig til begrebet undersøgelse, som jo i forslaget får ganske vidtgående rækkevidde for borgmesteren. Hvornår er der indledt en undersøgelse mod en borgmester i dette lovforslags forstand? Er det tilfældet i alle situationer, hvor en statslig eller kommunal myndighed overvejer politianmeldelse lige fra den første spæde tanke, til undersøgelsen begynder at tage form? På hvilket stadie i sagen begynder det at blive en undersøgelse? Det kunne jeg faktisk godt tænke mig at høre forslagsstillernes mening om.

Sådan kunne man blive ved, og bundlinjen er jo, at lovforslaget i realiteten er en lex Farum.

Regeringen er naturligvis tilhænger af, at vi tager ved lære af Farumsagen, det siger sig selv, og som det er blevet sagt så mange gange før: Det er regeringens holdning, at der skal foreta-

ges de undersøgelser, der skal til, for at alle forhold bliver klarlagt, og hver en sten bliver vendt, ingen tvivl om dét. Men derfor skal vi ikke hælde barnet – det kommunale selvstyre – ud med badevandet og lave en lex Farum.

Et spørgsmål, som jeg synes er betydelig mere interessant at drøfte, er i virkeligheden dette: Har kommunalbestyrelsen de magtbeføjelser, der skal til over for en genstridig borgmester? Og har tilsynsrådene de magtmidler, der skal til over for en genstridig kommune? Det er de centrale spørgsmål, og jeg vil gerne her fra talerstolen erklære mig parat til at gå ind i en konstruktiv drøftelse med alle partier om, hvorvidt styrelseslovens regelsæt skal trimmes en ekstra gang for at sikre, at uvildige undersøgelser til enhver tid kan gennemføres uden hindringer.

Kl. 14.15

Jeg forventer, som jeg også har oplyst det tidligere, i næste folketingssamling at fremsætte et lovforslag om ændring af tilsynets struktur og beføjelser. Det sker som opfølgning på Klagereformudvalgets betænkning.

De erfaringer, vi har indhøstet og er i færd med at indhøste fra Farumsagen, vil meget passende kunne indgå i dette lovforslag. Men regeringen vil ikke medvirke til ugennemtænkte, panikagtige løsninger, og det er baggrunden for, at regeringen ikke kan tilslutte sig lovforslaget.

Marianne Pedersen (V):

Af lovforslaget fremgår det, at indenrigs- og sundhedsministeren gives bemyndigelse til at fratage en borgmester hans hverv, dersom borgmesteren er mistænkt for at have overtrådt bestemmelserne i straffelovens § 16. Det fremgår dog af forslaget, at det er en betingelse, at der er truffet en beslutning om at iværksætte en undersøgelse, og at borgmesterens fritagelse må anses for at være af væsentlig betydning for denne undersøgelse.

Til lovforslaget har Venstre den holdning, at det kommunale selvstyre for Venstre er så væsentligt, at ingen, heller ikke en til enhver tid siddende indenrigs- og sundhedsminister, skal have den foreslåede bemyndigelse til at fritage en borgmester fra dennes hverv.

Det er yderligere dybt betænkeligt at give en minister denne bemyndigelse, uagtet at kommunalbestyrelsen måtte have et flertal imod borgmesteren. Derfor vil jeg påpege det principielt forkerte i, at en minister, der ikke kan varetage en politimæssig efterforskning, skulle vurdere

en mistanke om straffelovsovertrædelse, som en borgmester ikke er dømt for.

Forslaget er et vidtgående indgreb i det kommunale selvstyre og underkender de siddendes byrådsansvar og forpligtelse i henhold til den gældende styrelseslov. I den eksisterende lovgivning gives såvel kommunalbestyrelse, tilsynsmyndighed og politi mulighed for at forhindre, at en borgmester lægger hindringer i vejen for en given undersøgelse. Kommunalbestyrelsen har via styrelsesloven beføjelser til at pålægge borgmesteren instruktioner om, hvordan han skal udøve sit hverv. På samme måde har tilsynsmyndigheden mulighed for bl.a. via dagbøder og tvangsbøder at pålægge en kommunalbestyrelse at agere, som lovgivningen forpligter de til. Og endelig: Politiet råder over beføjelser, der kan anvendes under deres efterforskning efter retsplejeloven.

Med baggrund i disse muligheder ser vi ingen grund til at vedtage dette lovforslag om kommunens styrelse, et lovforslag, der griber så voldsomt ind i det kommunale selvstyre. Vi vil ikke give denne mulighed ud fra en betragtning om, at det kan skabe en politisk utålelig situation for en borgmester, der udøver sit hverv efter loven. Vi vil generelt ikke medvirke til særlove, heller ikke i denne sag. Vi forkaster særlove.

Venstre afviser forslaget.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Når Venstre siger, at Venstre forkaster særlove, skal jeg bare stiltfærdigt minde om, at det har Venstre da ikke altid gjort.

Når såvel indenrigsministeren som Venstres ordfører præciserer, at man mener, at loven er god nok, som den er, og at man bare skal bruge den, så står det for mig som ren teori og meget langt fra praksis. Mener Venstre selv, at det går ret godt, som det går, eller hvad mener Venstre egentlig? Jeg vil spørge på jysk: Wa wel Venstre i stedet for?

(Kort bemærkning).

Marianne Pedersen (V):

Jeg vil gerne sige til hr. Kristen Touborg, at ministeren jo var inde på, at vi efterfølgende vil se på lovgivningen for tilsynsmyndigheden, men også for de kommunalbestyrelser, der er siddende; om der skal laves en stramning, når vi får nogle erfaringer ind med hensyn til den gældende lov.

Så vil jeg anmode hr. Kristen Touborg om at tale så dansk som muligt. Jeg skal anstrenge mig meget for at forstå det ellers.

Kl. 14.20

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg skal da gerne oversætte mit vestjyske for Venstres ordfører. Det, jeg bad Venstre om at præcisere, er: Hvad vil Venstre så i stedet for?

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Ja tak. Fru Marianne Pedersen. Uden oversættelse.

(Kort bemærkning).

Marianne Pedersen (V):

Ministeren har jo netop præciseret, at der er en mulighed for at stramme både tilsynsrådets beføjelser og kommunalbestyrelsens beføjelser, når der sker misrøgt af hverv, som lovforslaget jo tager højde for. Den lovændring vil komme efter denne her situation, og ministeren har udtrykkeligt lovet, at i næste samling vil der blive fremsat en ændring af den eksisterende lovgivning, dersom Klagereformudvalget finder nogen grund til det.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Nu har Klagereformudvalget jo afsluttet sit arbejde, så jeg vil godt spørge fru Marianne Pedersen: Når der her fra talerstolen fra Venstres ordfører gives udtryk for, at der vil komme ændringsforslag, og at indenrigsministeren har stillet det i udsigt, så er der altså en erkendelse hos Venstre af, at der er behov for stramninger i de værktøjsmuligheder, kommunalbestyrelsen og tilsynsrådet har – skal det forstås sådan?

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg skal bare være sikker på, at jeg har forstået Venstres ordfører rigtigt. Når jeg opfatter det sådan, at man vil lave ændringer, må det vel betyde, at loven ikke er god nok, som den er.

Jeg vil gerne have præciseret: Hvornår mener Venstres ordfører så, at det foregår? Engang i næste samling er jo en meget bred måde at tidsbetegne det på. Kunne vi ikke lige få præciseret: Hvorfor ikke gøre det i denne samling?

(Kort bemærkning).

Marianne Pedersen (V):

Det er også blevet præciseret, at de forskellige myndigheder har forskellige muligheder for at gribe ind i sager som den, der danner baggrund for lovforslaget her. Hvis ikke de muligheder er udnyttet, sidder vi i en situation, som vi måske gør i dag i den konkrete sag.

Dernæst vil jeg sige, at ministeren gav udtryk for, at han i næste samling – jeg har forstået, at næste samling er efter sommerferien – vil fremkomme med nogle forslag til en stramning, der som det findes nødvendigt. Det må være svar nok.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Klaus Hækkerup som ordfører.

Klaus Hækkerup (S):

På sit pressemøde i mandags blev statsministeren spurgt om sin holdning til, at hr. Peter Brixtofte var vendt tilbage til Farum Kommune efter kort tids fravær.

Danmarks statsminister svarede: Det første, jeg gerne vil sige, er, at jeg synes, det ville være det rigtigste, om Brixtofte havde holdt fast i sin oprindelige beslutning om at søge og forblive på orlov i 3 måneder. Det næste jeg må slå fast er, at vi ikke er i besiddelse af juridiske eller andre midler, der er i stand til at ændre den beslutning, som Peter Brixtofte har truffet.

Op statsministeren tilføjer: Det tror jeg står klart for enhver, og altså, som et af Venstres udmærkede gruppemedlemmer, Birthe Rønn Hornbech, har udtrykt det, er Peter Brixtofte på lange strækninger uden for pædagogisk rækkevidde.

Der er altså tre ting, som Danmarks statsminister påpeger omkring situationen i Farum. For det første: At borgmesteren burde have holdt sig væk i 3 måneder. For det andet: At regeringen savner juridisk grundlag for at gribe ind. For det tredje: At man ikke kan snakke hr. Peter Brixtofte til fornuft.

Det ligger jo helt i tråd med det lovforslag, som vi her har fremsat. På alle tre punkter, hvor statsministeren har bekymringerne – hvor han udtrykker ønsker om ændringer, og hvor han føler, at regeringen ikke har de fornødne beføjelser – kommer der et lovforslag, der nu giver regeringen det, som statsministeren savner. Og så siger Venstre nej. Så siger regeringen nej. Det har jeg meget, meget vanskeligt ved at få til at hænge sammen.

Kl. 14.25

Lad os så se på de konkrete begrundelser, som regeringen bruger for at sige nej: Den første er virkningen. En minister bør ikke kunne fjerne en folkevalgt borgmester.

Javel. Det, vi taler om, er i første omgang en suspension, og hvis byrådet ikke ønsker, at den pågældende genindtræder, så en fjernelse.

Men lad mig gøre opmærksom på, at i henhold til grundlovens § 82 er der jo et over/underordningsforhold mellem staten og kommunerne. Danmark består ikke af 275 selvstændige stater, der er gået sammen i et statsforbund. Danmark er en enhedsstat. Vi har en regering, der med udgangspunkt i grundloven og med udgangspunkt i speciallovene bestemmer og regerer i det her land, og regeringen bør leve op til det ansvar.

Den anden indvending er betingelserne. Og så rejser indenrigsministeren en række bekymringer på regeringens vegne og siger: Hvad nu hvis han ikke er skyldig osv.?

Javel. Men det regelsæt, der lægges op til, og det regelsæt, der i stor, stor udstrækning har været brugt inden for den kommunale administration, som jo er en del af forvaltningsretten, er det, der gælder for tjenestemænd. Det er det, der er udgangspunktet her, og det er selvfølgelig også det, der er udgangspunktet for det her lovforslag. Derfor bør det også være det, der er svaret på det område.

Så siger regeringen, at gældende lovgivning foreskriver, at borgmesteren skal udlevere begærede oplysninger, og at kommunalbestyrelsen kan fastlægge almindelige retningslinjer for borgmesteren.

Jeg vil godt sige, at jeg ikke er bekendt med, at en kommunalbestyrelse i et eller andet omfang kan fastsætte regler for borgmesterens udøvelse af sin virksomhed, når vi ser bort fra § 66 i styrelsesloven. Jeg vil godt vende tilbage til under udvalgsbehandlingen af det her, hvad der ligger i det.

Men så siger regeringen: Vi kan jo bare bruge § 66 i styrelsesloven. Kommunalbestyrelsen kan bruge § 66, hvorefter man kan sætte en borgmester fra bestillingen, hvis han vægrer sig ved at udføre beslutningerne.

Men det er der jo ikke tale om her. Jeg har ikke hørt hr. Peter Brixtofte på noget tidspunkt sige: Det vil jeg ikke. Jeg har kunnet observere, at han ikke har gjort det, og at han ikke har svaret tilsynsrådet. Det har været i en uendelighed og er trukket i langdrag med at få svaret tilsyns-

rådet. Men jeg har aldrig oplevet, at han har sagt: Det vil jeg ikke. Derfor kan § 66 ikke bruges. Der foreligger ingen lydighedsnægtelse over for kommunalbestyrelsen i denne her sag, og derfor er det forkert, når indenrigsministeren siger, at § 66 kan bruges.

Så bliver vi spurgt om en række ting: Hvorfor 3 måneder? Hvorfor ikke andre forbrydelser? osv.

Enig. Der er masser af ting, der skal overvejes og kan overvejes i forbindelse med udvalgsbehandlingen af denne her sag. Hvis regeringen synes, at det er mere rigtigt med 4 måneder eller 5 måneder eller 2 måneder eller 1½ måned, fint, så lad os tale om det. Måske er der andre forbrydelsestyper, der skal inddrages som f.eks. brandstiftelse. Hvis borgmesteren sætter ild på rådhuset, skal han så kunne suspenderes? Fint, lad os tale om det. Jeg tror, jeg på forhånd på mit partis vegne kan give tilslutning til, at vi da så er enige.

Derfor vil jeg godt slutte af med at sige, at det her er et forslag, vi har lagt frem til åben debat. Alle gode synspunkter, alle gode motiver tager vi gerne med, men at der ikke er behov for at stramme op på reglerne, er der vist ingen, der i ædru tilstand kan påstå.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Hr. Klaus Hækkerup brugte udtrykket lydighedsnægtelse, og så vender man tilbage til den der § 66.

Man kan forestille sig, at den borgmester, der jo tales en del om her i dag også ved navns nævnelse, ikke adlyder de mange punkter. Jeg ved ikke, om han har skrevet under på dem, men i hvert fald har han givet tilsagn over for et flertal i kommunalbestyrelsen om, at han vil overholde dem. Skulle det ske, at han ikke adlyder punkterne, så går jeg ud fra, at hr. Hækkerup er enig i, at de – en del af Venstregruppen, der forlader Venstres gruppe og går sammen med oppositionen og danner et flertal og siger, at disse ting ikke er overholdt – så kan tage § 66 i anvendelse.

Jeg vil godt have bekræftet, om hr. Hækkerup er enig med mig i den antagelse.

Kl. 14.30

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil godt sige, at det jo er et spørgsmål, der er undergivet juridisk vurdering, men min umiddelbare vurdering er, at svaret på det rejste

spørgsmål er nej, selv om der er et flertal i byrådet, for borgmesteren har ikke vægret sig ved at udføre nogen beslutning, han har bare undladt at gøre det. Hér skal han sige: Der er truffet en beslutning i kommunalbestyrelsen, sådan og sådan. Og så skal han sige: Det vil jeg ikke gøre.

Og det er der ikke tale om. Lige så længe jeg har kunnet følge Farumsagen, og den har jeg kunnet følge et lille års tid nu, så foreligger det ikke. Så foreligger der derimod det, at han har undladt at gøre noget.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Nu var jeg ellers parat til at holde min ordførertale, men jeg bliver nødt til lige at tage den korte bemærkning, som formanden på udmærket vis har givet mig.

Jeg synes, at hr. Hækkerup svarede udenom. Jeg går ud fra, at man skal helt ned i småtingsafdelingen, for at et flertal kan konstatere, at her er nogle ting, der ikke er udført eller efterlevet, sådan som vi har ønsket det, og så kan man tage den paragraf i anvendelse.

Jeg ved godt, at der jo så kan være noget juridisk tovtækkeri omkring det, men hvis vi stadig væk har kommunalt demokrati i Danmark – det går jeg ud fra at vi har – så må det efter min opfattelse være flertallet, der suverænt afgør, hvorvidt de mener, at borgmesteren har forsynet sig mod § 66. Og hvis han har det, så mener jeg også, at det flertal er i stand til at kunne sige: Så, nu er festen slut.

Jeg synes, at hr. Hækkerup ligesom vakler for en gangs skyld. Han plejer ellers at være så sikker, når han taler her fra talerstolen.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Det er jeg også, Jeg er også helt sikker her, helt sikker på, at jeg er usikker. For jeg er ikke jurist af uddannelse.

Men når jeg læser § 66, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, så lyder den sådan her:

»Såfremt kommunalbestyrelsens formand eller et af de i § 64, stk. 2, nævnte magistratsmedlemmer vægrer sig ved at udføre en opgave, som er pålagt den pågældende ved denne lov eller kommunens styrelsesvedtægt, kan kommunalbestyrelsen udpege et af sine medlemmer til at varetage den pågældende opgave.«

Her er det ikke et spørgsmål om, hvorvidt man har efterlevet, her er det et spørgsmål om,

hvorvidt man har sagt, at det vil man ikke udføre. Sådan må jeg læse loven.

Jeg er, som jeg sagde før, selvfølgelig parat til også under udvalgsarbejdet at få afklaret det her spørgsmål helt præcist. Men sådan som en umiddelbar sproglig fortolkning af § 66, stk. 1, giver anledning til, er det sådan, som jeg siger.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Det er den første gang i mine 11 år her i Folketinget, at jeg har taget en form for love med mig herop. Hr. Hækkerup læste kun stk. 1 i § 66.

Hvis hr. Hækkerup havde læst videre i stk. 2, så står der, og jeg citerer ordret:

»Ved grov eller gentagen vægring med hensyn til udførelsen af de i stk. 1« – altså dem, hr. Hækkerup oplæste – »nævnte opgaver, kan kommunalbestyrelsen udpege et af sine medlemmer til at kunne fungere som formand eller magistratsmedlem indtil videre.«

Den paragraf burde hr. Hækkerup have taget med, for jeg går ud fra, at der ikke skal ret meget til, før et flertal i kommunalbestyrelsen kan tage disse ord i deres mund og sige: Nu skønner vi som flertal her i kommunalbestyrelsen, at der har været tale om de og de ting. Så skal de selvfølgelig præcisere, hvad det er, og så er det deres skøn, at sådan er tingene.

Så jeg havde gerne set, at hr. Hækkerup havde læst lidt videre på lektien.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Det var dog en kedelig insinuation af, at jeg skulle søge at skjule noget ved ikke også at have læst stk. 2 og stk. 3 og stk. 4 og stk. 5 i den pågældende lovbestemmelse op. Det var bestemt ikke min intention.

Det, der er det centrale i den bestemmelse, er, at der skal foreligge en vægring, en vægring fra borgmesterens side, for at byrådet kan gribe ind. Det foreligger der ikke. Det har der ikke foreligget. Der har foreligget en borgmester, der har undladt en række ting, men han har aldrig vægret sig imod det. Han har trukket det i længdrag.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Marianne Pedersen for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Marianne Pedersen (V):

Med hensyn til, om det er en vægring eller ej, så er det jo dér, hele stridsspørgsmålet ligger mellem de to sidste ærede talere.

Og så vil jeg sige, at hvis opgaverne ikke bliver udført, som kommunalbestyrelsen ønsker – og det er dér, at der er en gråzone – så kan man tale om en vægring. Det vil sige, at det er den siddende kommunalbestyrelse, der skulle have sagt: Vi er ikke tilfredse med den måde, det bliver udført på. Vi vil gerne have udført opgaverne præcis på den og den måde.

Kl. 14.35

Det vil sige, at det var den siddende kommunalbestyrelse, der skulle være gået ind og have sagt: Vi er ikke tilfredse med den måde, det bliver udført på. Vi vil gerne have opgaverne udført præcis på den og den måde. Det havde kommunalbestyrelsen kunnet gøre. Det har de ikke gjort, ikke så præcist, at der er kommet mere ud af det. Men det var en siddende kommunalbestyrelses muligheder.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S)

Det er jeg måske ikke så uenig i. Men præcis det har kommunalbestyrelsen eller et flertal i kommunalbestyrelsen netop ikke gjort, og det er derfor, der er behov for, at ministeren har den beføjelse, der ligger heri.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Poul Nødgaard som ordfører.

Poul Nødgaard (DF):

Farumproblemerne er ikke alene en sag for lokalsamfundet i Farum, men for hele det danske samfund, fordi befolkningen står uforstående over for, hvordan det har kunnet gå til, at der ikke for længst er grebet ind, når det er gået så galt, og hvor omfanget jo i virkeligheden først bliver endeligt afklaret, når resultatet af de to sideløbende undersøgelser foreligger.

I Dansk Folkeparti lægger vi mest vægt på den undersøgelse, som bagmandspolitiet gennemfører, fordi den undersøgelse, som kommunen gennemfører gennem et advokatfirma og et revisionsfirma, næppe kan blive uvildig, når borgmesteren i Farum fortsat kan virke i sit embede og dermed have sin daglige gang på rådhuset.

Derfor er det for Dansk Folkeparti uforståeligt, ganske uforståeligt, at Venstres top ikke

kunne fastholde Farumborgmesteren på den aftale, der jo i virkeligheden var indgået, om at tage 3 måneders orlov, så en lang række forhold kunne blive undersøgt uden borgmesterens tilstedeværelse.

Det socialdemokratiske lovforslag, som behandles her i Folketinget i dag, og som giver mulighed for at fritage en borgmester for sit hverv i en periode på 3 måneder, kan Dansk Folkeparti ikke uden videre tilslutte sig. Vi er generelt som udgangspunkt imod særlove, fordi der opstår en pludselig sag, en sag, som den tidligere socialdemokratiske regering for længst havde kunnet gribe ind over for.

Men hvad gjorde man i den socialdemokratiske regering med skiftende indenrigsministre? Man lod fem og syv være lige, og det samme kan man vel i dag i realiteten sige om tilsynsrådet og den kommunale revision. Alle har forholdt sig passive og ladet tingene fare derudad med alle de mange mærkelige Farumkonstruktioner, som vi er blevet vidne til, og som vi i dag må undre os dybt over at der ikke er sket noget omkring. Så der er rigtig mange, der i dag må have rigtig, rigtig røde ører.

Det socialdemokratiske forslag betyder – og det er det, jeg synes er meget væsentligt, hvis Socialdemokraterne har tid at høre efter – at når den 3-måneders-periode er gået, er realiteten jo det med det forslag, vi ser i Folketinget i dag, at der, som ministeren også var inde på, skal vælges en permanent borgmester, såfremt sagen om den siddende borgmester ikke er afsluttet.

Så er mit spørgsmål til Socialdemokraterne: Hvad så hvis en borgmester – det er ikke lige specielt Farumborgmesteren, jeg tænker på, det kunne være alle borgmestre, for denne her lov kommer til at gælde for alle borgmestre – der har 3 måneders orlov, efter 5 måneder bliver pure frifundet ved en retsinstans? Så kan vedkommende jo ikke vende tilbage til sit embede, for hvis man stemte ja til det lovforslag, som Socialdemokraterne fremsætter her i dag, vil pågældende være afløst af en permanent borgmester, fordi den midlertidige borgmester efter 3 måneder så er ude af spillet.

Jeg tror, der er noget, man ikke har tænkt helt præcist igennem. Jeg troede faktisk, at man i den socialdemokratiske top med det apparat, man har til rådighed, havde haft mulighed for at få den sag lidt bedre belyst og også meget mere gennemtænkt, end tilfældet er.

Men nu vil jeg give Socialdemokratiet en trøst. Det er bestemt ikke udelukket, at Farumsagen bør føre til lovændringer; det vil jeg gerne sige her fra Folketingets talerstol. Vi vil se meget positivt på at styrke både kommunalbestyrelsens og tilsynsmyndighedernes muligheder og også den kommunale revisions. Og den måde, der rapporteres til kommunalbestyrelsen på, mener jeg vi skal se meget kritisk på. Der er mange, mange, der har store fejl i den her sag.

Man kan vel heller ikke udelukke, når vi eventuelt kommer ind i et kulegravningsarbejde, at der kan blive tilfælde, hvor der kan blive tale om at fritstille en borgmester. Det kunne f.eks. ikke alene være tilfældet, såfremt en borgmester er under mistanke for forbrydelser eller lignende, men det kunne også være i de tilfælde, hvor præcise undersøgelser viser, at en borgmester er kommet i kraftigt modsætningsforhold til store dele af kommunalbestyrelsen. Om det så skal være fire femtedele af kommunalbestyrelsen eller tre fjerdedele af kommunalbestyrelsen, skal jeg ikke gøre mig til dommer over her i dag. Det kan vi bruge mange gode stunder i nogle mødelokaler til at sidde og drøfte.

Kl. 14.40

Men jeg vil gerne udtrykke, at jeg synes, der er brug for, at vi styrker lovgivningen på det her område. Jeg synes også, der er brug for, at vi virkelig ser på den § 66, om der er mulighed for bare ved en korrektion af den – det skal jeg heller ikke gøre mig til dommer over – at få de her ting sat bedre på plads.

Men det, der lægges op til i dag fra Socialdemokratiets side, er sådan en form for panikløsning, at man pludselig skal have en hastelovgivning igennem Folketinget på grund af en konkret, aktuel sag. Det vil vi være meget imod, og man må jo heller ikke have lov til at glemme, at mig bekendt må vi vel sige, at langt, langt de fleste af Danmarks borgmestre har en fornem embedsførelse, og jeg synes nok, at det var kedeligt, hvis vi får lavet nogle paragraffer, der er så stramme, at de i det daglige måske dårligt tør administrere deres kommune.

Så lad os nu få et tværgående arbejde sat i gang side om side, og uanset om man er socialdemokrat eller DF'er, eller hvad man nu er, så lad os prøve i denne sag at se på, om vi inden for det kommunale selvstyre kan lave noget, der gør, at tingene kommer til at virke på en mere gunstig måde.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Til hr. Poul Nødgaard, der siger, at det her kunne den socialdemokratiske regering for længst have grebet ind over for – javel.

Den 19. september sidste år havde jeg kaldt den daværende indenrigsminister i samråd i Kommunaludvalget til spørgsmål om relationerne mellem Farum Kommune og Farum Boldklub. Jeg vil ikke sige, at jeg nærmest blev nedgjort, men alle Venstrefolk sad og rystede på hovedet af mig. Jeg var den, der fulgte op med de aggressive spørgsmål for at belyse, hvad der var. Indenrigsministerens svar var: Alt det her lå til undersøgelse – nu gør jeg det meget kort – i tilsynsrådet.

Jeg bryder mig ikke om den mistænkeliggørelse, som også hr. Poul Nødgaard gav udtryk for, og derfor har jeg i dag gennem Kommunaludvalget stillet et spørgsmål til den nuværende indenrigs- og sundhedsminister, der lyder således:

»Udvalget udbeder sig oplysning om, hvorledes Indenrigs- og Sundhedsministeriet, tidligere Indenrigsministeriet, har fulgt op på besvarelsen den 18. september 2001 af samrådsspørgsmål G om relationerne mellem Farum Kommune og Farum Boldklub, herunder specielt om og hvornår, ministeriet har vurderet, om sagen skal tages op af ministeriet efter tilsynsrådets færdigbehandling af sagen.«

Det vil jeg meget gerne have afklaret.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg har ikke overværet det samråd om Farum Kommune, men jeg betvivler ikke, at det, hr. Hækkerup siger, er sandt. Men fordi nogle Venstrefolk ved den lejlighed sidder og ryster på hovedet, så må hr. Hækkerup ikke have lov til at glemme, at hr. Hækkerups parti har haft regeringsmagten i det her land i 9 år, og i virkeligheden har en indenrigsminister utrolig store muligheder for at skride ind over for nogle ting, der foregår, faktisk helt uindskrænket magt efter min opfattelse.

Så jeg kunne da godt tænke mig at vide, hvorfor hverken en hr. Thorkild Simonsen og senere en fru Karen Jespersen, der var ministre, mens alt det her stod på, ikke på nogen måde er faret i blækhuset over det her.

Med hensyn til tilsynsrådet vil jeg gerne have lov at sige, at det er rigtigt, at sagerne startede i tilsynsrådet. Men skal vi nu ikke være helt ærlig-

ge over for hinanden. Tilsynsrådet i Frederiksborg Amt har jo i realiteten, nu bruger jeg udtrykket: været bange for Farum Kommune, det er mit indtryk. De har ikke kunnet overskue, hvad der foregik i Farum Kommune, så de valgte i tilsynsrådet at tage sig af alle småsagerne, der kom ind fra forskellige andre kommuner. Dem behandlede de sikkert på fin vis, men hvad angår Farum, lagde de ligesom låg på det hele, for de kunne simpelt hen ikke overskue, hvad det var, der foregik.

Det er, tror jeg, sagens realitet.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg må for det første gøre opmærksom på, at mig bekendt er der ingen, der har haft kendskab til, at der skulle være foregået uregelmæssigheder i Farum Kommune i de 9 år, hr. Poul Nødgaard nævner, og hvor han mener, at den socialdemokratiske regering burde have handlet.

Man handler selvfølgelig kun, når man får oplysninger om konkrete forhold. Jeg blev i løbet af sommerferien sidste år bekendt med den artikel, der var i Jyllands-Posten, som nævnte en række konkrete forhold. Så snart Folketinget genoptog arbejdet, bad jeg om at få et samråd, og i det samråd gav indenrigsministeren udtryk for, at sagen var ved at blive undersøgt i tilsynsrådet.

Lad mig så sige: Jeg er ikke enig i de kommentarer, hr. Poul Nødgaard gav om tilsynsrådet. Jeg har læst flere af tilsynsrådets rapporter om Farum Kommune igennem. Jeg synes, det er et sobert og ordentligt arbejde udført på baggrund af de svar, de har fået fra Farum Kommune, men hvor de desværre ikke har fået fyldestgørende svar, desværre ikke har fået behandlet revisionsrapporterne og derfor har måttet vende tilbage til sagen.

Kl. 14.45

Jeg synes ærlig talt, at hr. Poul Nødgaard skulle holde sig lidt mere til realiteterne, end vi har hørt i dag.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det er jo ikke rigtigt, at den tidligere regering ikke har grebet ind i forhold til forskellige forhold i Farum Kommune. Det er ikke rigtigt.

Det har bl.a. den daværende indenrigsministeren, hr. Thorkild Simonsen, gjort omkring leasingmodellerne. Der er blevet ændret lovgivning, der er blevet præciseret regelgrundlag, der

er ændret bekendtgørelse osv. for at dæmme op for den trang, som et flertal i Farum Kommune har haft til at drive kommunen som en virksomhed, som det hed. Så der er sket ting og sager.

Vi har jo store problemer, som hr. Nødgaard selv har bemærket det, med tilsynsrådets mulighed for at gå ind med revisionen. Der er jo en lang række forhold, vi må lære af her. Men lad være med at klandre den tidligere regering for, at der ikke er sket noget. Det vil jeg gerne bede hr. Nødgaard om at præcisere.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Det er jo selvfølgelig ikke så rart at blive angrebet. Det skal nu ikke forstås sådan rent personligt.

Jeg vil selvfølgelig rose den tidligere regering for, at man, da man så det cirkus, der foregik i Farum, lavede de love, som faktisk mere eller mindre bremser andre kommuner i at lave noget lignende. Men – og nu kommer det så – hvorfor gjorde den tidligere regering så ikke mere ud af nøjagtig at få tjekket, hvad det var, der var foregået i Farum? Var det nu så lovligt alt det, der var foregået? Nej, man lukkede øjnene, fordi Farum har været en stat i staten.

Det er også korrekt, som hr. Hækkerup og andre fremførte, at Farum har været meget fredet, fordi alle mulige og selv socialdemokrater – ud over alle de gode Venstrefolk – har fremstillet Farum som simpelt hen idealet.

Når man husker hr. Thor Pedersen stå fra den her talerstol og sige, at hvis kommunerne gør præcis ligesom Farum, er der milliarder at spare, så tror jeg nok, at den udtalelse ville den pågældende minister i dag gerne have undværet at have sagt her fra talerstolen.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Ja, citatet om, at der havde været millioner at spare, hvis alle kommuner gjorde som Farum, tror jeg også at den nuværende finansminister meget gerne ville have ønsket at han ikke havde fået sagt. Der er ingen socialdemokratisk minister, der har sagt det. Der er ingen socialdemokratisk minister eller andre ministre, der deltog i regeringen, der har lukket øjnene.

Der er blevet fulgt op hver eneste gang, fulgt op med opfølgende spørgsmål. Det, der har taget tid, det, der har været længe, har været at få svar fra Farum Kommune. Det har været velkendt. Derfor er der blevet strammet op hele ti-

den. Det har tilsynsrådet også gjort, når man sætter sig ned og læser de forskellige sager, også de sager, hvor Miljøministeriet har været involveret, dengang det var involveret i den ulovlige bebyggelse af ungdomsboliger.

Det er hver eneste sag, vi har haft fat i, som har udartet sig på den måde. Det er altså for dårligt, når hr. Poul Nødgaard står her og siger, at man lukkede øjnene. Man har fulgt spillereglerne, og de var ikke gode nok. Det er derfor, vi gerne vil have lavet dem om.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Nu havde jeg ikke tænkt mig at ville bringe det ungdomsboligbyggeri ind i debatten, men når hr. Klaus Hækkerup gør det, kan man jo så spørge: Fra det blev konstateret, at det byggeri var ulovligt, hvor mange måneder gik der så ikke, inden en vis minister, som ikke sidder så langt fra mig, greb ind og satte de ting på plads?

Så kan man sige, at man skulle først det, og så skulle man først det, men der er ingen dansker, der kan forstå, hvis noget er ulovligt, at det så ikke kan stoppes fra time til time. Det er jo det, man gør over for den almindelige borger, men det har man bare ikke gjort over for Farum Kommune.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Marianne Jelved. Hr. Klaus Hækkerup har opbrugt sin kvote. Der bliver desværre ført statistik heroppe.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Inden den tidligere miljøminister får det alt for dårligt, vil jeg gerne sige, at vi lever altså i et retssamfund. Der er helt klare procedurer, myndigheder osv., der skal køre. Det har Folketinget vedtaget i sin visdom, og det er gode beslutninger.

Kl. 14.50

Der er bare det at sige, at ingen i dette Folketing eller andre parlamenter er i stand til at lovgive på en måde, som forhindrer, at nogle begår ulovligheder. Spørgsmålet er: Hvor hurtigt kan man få øje på de ulovligheder? Det er en anden sag, og det kunne vi diskutere.

Første næstformand (Svend Auken):

Så går vi til hr. Knud Erik Kirkegaard som ordfører.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Forslagsstillerne gør meget ud af i fremsættelsestalen at slå fast, at lovforslaget er et forslag, der indeholder generelle bestemmelser, og at forslaget ikke er rettet imod en ganske bestemt kommune. Samtidig argumenterer man dog for, at det skal gå meget stærkt med at få lovforslaget gennemført, så stærkt, at det foreslås, at man ser bort fra den 30-dags-regel, som vi ellers har omkring behandling af lovforslag her i Folketinget.

Det fører mig frem til den konklusion, at det næppe er helt rigtigt, at dette lovforslag ikke retter sig mod en ganske bestemt kommune. Jeg er ikke i tvivl om, at det er Farum, man tænker på. Det er for øvrigt også nævnt i forslaget. Så kan man lige så godt sige det rent ud, at man har den opfattelse, at der er nogle problemer i Farum Kommune – det skal jeg slet ikke bestride at der er – og at man på baggrund af disse problemer i en enkelt kommune vil ændre retstilstanden i Danmark for samtlige andre kommuner. Jeg vil godt sige helt klart og uden forbehold: Det vil vi i Det Konservative Folkeparti ikke være med til.

Angående situationen i Farum er der ingen tvivl om, at der er meget, der er kørt skævt. Vi har læst meget i pressen. Hvor skævt, tingene er gået i Farum, er der vel næppe nogen i dette øjeblik, der har det fulde overblik over. Det må de undersøgelser, der er sat i gang, de initiativer, der er sat i gang, nærmere afdække, sådan at vi får et klart billede af, hvad der egentlig er sket i Farum, og på baggrund af det, hvilke konklusioner vi som lovgivningsmagt skal drage af de bevisenheder, der er foregået i Farum.

Politiet er inde i sagen, har beslægtet dokumenter, harddiske, og hvad ved jeg. Tilsynsrådet arbejder med sagen. Ministeren er gået ind i sagen og har sat Farum Kommune under administration. Hvortil kommer den uvildige undersøgelse, som man fra kommunens side er i gang med at etablere, en uvildig undersøgelse, hvor man i alle fald søger at sikre sig, at den nuværende borgmester ikke har mulighed for at påvirke undersøgelsens resultat.

Når disse undersøgelser er afsluttet, er vi i Det Konservative Folkeparti klar til at vurdere, om der er noget i regelsættet, i lovgivningen, der skal ændres med henblik på, at sådanne situationer ikke opstår fremtidig.

Efter min opfattelse bør de rettigheder, man som mindretal i en kommunalbestyrelse har over for en borgmester, som åbenbart tror, at han kan gå på vandet, hvilket der jo ikke er så man-

ge der kan, måske klargøres. Vi bør også have analyseret og klippet ud i pap, hvilke muligheder et flertal i en kommunalbestyrelse har over for en magtsyg borgmester.

Vi skal have kigget på reglerne om tilsynsrådet. Den idé, der er fremme, om, at man opgraderer, om jeg så må sige, den juridiske del af tilsynsrådets sammensætning og fjerner den politiske repræsentation, tror jeg da, er en rigtig idé. Jeg er overbevist om, at det har svækket tilsynsrådets muligheder i den aktuelle sag, at man kunne blive beskyldt for, at der var mere eller mindre politiske motiver for enten at gå ind i sagen eller at undlade at gå ind i sagen.

Det har jeg forstået at ministeren er indstillet på at komme med lovforslag om i næste folketingssamling, og det betyder jo så, at erfaringerne fra Farum kan indgå i disse overvejelser. Det synes jeg er en klog og rigtig fremgangsmåde, og jeg vil i øvrigt også gerne afslutningsvis udtrykke anerkendelse over for den håndfaste måde, som den nuværende minister har grebet ind over for Farum Kommune på.

KI. 14.55

Kristen Touborg (SF):

Først en servicemeddelelse til Venstres ordfører: Min ordførertale holder jeg med venlig tillempet vestjysk dialekt, som jeg plejer. Kan Venstres ordfører ikke forstå det, vil jeg anbefale fru Marianne Pedersen at tage et sprogkursus hos f.eks. Venstres gruppeformand. Venstres ordfører foretrækker åbenbart ensretning frem for mangfoldighed, og så siger jeg bare: Velbekomme.

SF mener, det er bydende nødvendigt at ændre reglerne, så Brixtofteskandalen ikke kan gentages i andre kommuner. Der er for os ingen som helst tvivl om, at der er behov for ændringer, præciseringer af reglerne i styrelsesloven.

Jeg vil også godt sige, at nu har vi så haft Brixtofteskandalen kørende i 3 uger, men Brixtofte er jo ikke den første, men nok den største, det vil jeg medgive. Vi har faktisk set om ikke lignende sager så sager, som i høj grad havde behov for, at der var mulighed for at ændre på det forhold, at borgmestre er helt utrolig beskyttede af styrelsesloven. Jeg tror såmænd, at borgmestrene er mere beskyttede end selv USA's præsident, og det er måske lige rigeligt.

Så må jeg også sige, at selv om vi mener, der er et stort behov for at gå ind og få ændret nogle forhold, er SF af principielle grunde imod særlovgivning og hastelovgivning. Forslaget her

kan efter SF's opfattelse med en vis ret betegnes lex Brixtofte og tenderer således særlovgivning.

Det er ikke i overensstemmelse med SF's demokratiopfattelse at lade den centrale myndighed gå ud og være afgørende for, hvornår der skal gribes ind. Vi mener, det giver for mange problemer, for mange muligheder for, at der kan blive politiske undertoner i forhold til, hvad der bliver foretaget.

Vi går ind for en decentral styring. Vores demokratiopfattelse bygger helt klart på en decentral styring. Derfor synes vi ikke rigtig, at det lige er forslaget her, som det foreligger, der er den rigtige løsning.

Derimod har vi i dag fremsat et beslutningsforslag, B 73, som vil kunne stoppe en ny Brixtofteskandale, såfremt byrådets flertal ønsker det. Det forslag finder vi er bedre end lex Brixtofte, især fordi suspensionen af borgmesteren træffes af de lokalvalgte og ikke af det centrale styre. Det betyder sådan set, at hvis der er to tredjedele af et byråd, der ønsker omvalg af borgmesteren, er det det, der skal ske. Der er hovedprincippet i vores forslag.

Vi kan altså ikke støtte forslaget, som det foreligger her, men vi vil under udvalgsarbejdet af såvel dette forslag som af B 73 gå ind i en meget konstruktiv drøftelse med henblik på at finde tilfredsstillende løsninger på eventuelle kommende Brixtoftesager.

Marianne Jelved (RV):

I Det Radikale Venstre har vi faktisk ret god forståelse for, at Socialdemokratiet tager initiativ til at gøre noget ved Farumsagen og følge op på det, vi er vidne til.

Kl. 15.00

Farum Kommunes forskellige løsningsmodeller for de kommunale opgaver er blevet diskuteret utallige gange. Nogle af dem har gennem tiderne givet anledning til ændret lovgivning, præcisering af gældende regler og ikke mindst kritik, men der har også været andre løsningsmodeller fra Farum, som har været til inspiration for andre kommuner og såmænd også for Folketinget. Men den aktuelle sag, som nu kører på, jeg ved ikke hvilket døgn, og som de fleste af os har fulgt som en soap-opera gennem nogle uger, pynter ikke på det danske demokrati, og den pynter heller ikke på det kommunale selvstyre.

Den aktuelle sag behandles nu via Bagmandspolitiet og via Farum kommunalbestyrelses eget initiativ om en uafhængig undersøgelse.

Vi foretrækker i Det Radikale Venstre, at disse undersøgelser gennemføres, før vi eventuelt drager nogen lære af det, der er sket, og muligvis foretager en ændring af styrelsesloven, men et godt spørgsmål, som i virkeligheden også ligger i Socialdemokratiets forslag, og som vi har meget stor forståelse for, er: Hvordan kunne det komme så vidt? Hvordan kan et byråds medlemmer have så lidt indseende med økonomien og med de pengestrømme, der må være eller ikke være i en kommune og forskellige institutioner og virksomheder?

Det kan kun ske, fordi der sidder ét parti på et absolut flertal, og dette flertal har accepteret borgmesterens embedsførelse. Mindretallet i Farums byråd har haft ualmindelig dårlige arbejdsbetingelser, og i virkeligheden er det en kortslutning af den demokratiske proces og demokratiudøvelsen som sådan. Enhver magt, uanset om den er folkevalgt eller ej, skal jo arbejde i et demokrati under åbenhed og gennemsigtighed. En regering *skal* have en opposition, en borgmester eller et flertal i et byråd *skal* have en opposition, for ellers fungerer demokratiet ikke, og så har det intet med demokrati at gøre.

Jeg synes, det må give anledning – ikke bare for partiet Venstre, men også for andre partier – til at overveje, om vi er kommet ud ad en tangent, når vi taler om kommunalt selvstyre og ikke giver byrådsmedlemmer eller almindelige borgere mulighed for at kunne gennemskue de beslutninger, der bliver truffet, og de finansieringer og dermed pengestrømme, som går igennem en kommune.

Jeg beklager, at jeg måske til stor irritation for de store partier herinde igen er nødt til at tale om det økonomiske spil, de mellemkommunale udligninger og bloktilskud osv., som er utrolig komplicerede. Det er dybt udemokratisk, at vi har en finansiering af kommunerne og amterne, som ingen almindelige folkevalgte i de kommunale råd og nævn osv. er i stand til at gennemskue. Der sidder et finansieringsudvalg i Indenrigsministeriets regi, som skal se på noget af alt dette. Det skal dog ikke se på større gennemskuelighed, men jeg kunne måske appellere til indenrigsministeren om at tage det aspekt med i sine betragtninger vedrørende det arbejde, der foregår i finansieringsudvalget med udligningsordningerne i kommunerne. I den forbindelse er jeg meget glad over, at indenrigsministeren så klart har tilkendegivet, også i dag, at klagesystemerne, altså tilsynsrådene, har brug for en reform, og at der ligger et forarbejde, som Folke-

tinget får til behandling i næste folketingssamling.

Når vi ikke kan støtte Socialdemokratiets forslag, skyldes det bl.a., at vi synes, det er uheldigt, at en minister skal kunne afsætte en borgmester, der – og nu citerer jeg fra forslaget – »... med rimelig grund er mistænkt for overtrædelse af bestemmelserne i straffelovens 16. kapitel.« I det øjeblik, der er rimelig grund til at mistænke en borgmester eller en hvilken som helst anden, skal der foretages en politianmeldelse. Det er den vej, det må gå, og så må habilitetsreglerne i al almindelighed i øvrigt også gælde i en sådan sag, også i en kommunalbestyrelse.

Vi har stor forståelse for, at sagen er rejst, men vi kan ikke støtte lovforslaget, som det ligger, og vi kan heller ikke støtte, at man vil ændre styrelsesloven på nuværende tidspunkt. Det kræver et langt større og grundigere forarbejde.

Kl. 15.05

Til allersidst: Kunne indenrigsministeren ikke også tage med i sine overvejelser, hvad Folketinget og regeringen skal gøre ved de kommuner, der ikke følger lovgivningen? Det er lidt bredere end det spørgsmål, vi i øvrigt snakker om.

Bodil Kornbek (KRF):

Der har i den senere tid været fokus på kommunalbestyrelses kompetence eller mangel på samme, når det gælder løsningen af særlige problemstillinger.

Det er selvfølgelig paradoksalt, at ministre og kommunale embedsmænd kan afsættes, men ikke borgmestere. For at man kan afsætte en borgmester, skal han/hun, sådan som reglerne er nu, have begået kriminalitet og være endeligt dømt ved domstolene eller gentagne gange have nægtet at udføre de beslutninger, som kommunalbestyrelsen vedtager. Effekten er, at nogle borgmestere bliver lidt for usårlige og dermed uimodtagelige for selv indlysende og fornuftige synspunkter, og derfor må vi se på de nuværende regler og vurdere, hvilke ændringer der er nødvendige, så selv de mest håbløse situationer, der kan opstå, også kan løses og gerne løses hurtigt, end vi har set.

Socialdemokratiet kommer med dette lovforslag med et bud på en løsning. Ifølge forslaget skal indenrigsministeren i særlige tilfælde have kompetence til at indsætte en viceborgmester i borgmesterembedet i en kommune i en periode på op til 3 måneder, men den kompetence er vi i Kristeligt Folkeparti ikke begejstrede for at give

indenrigsministre – ikke fordi ministeren er fra Venstre, men generelt.

For Kristeligt Folkeparti er det vigtigt, at problemstillinger vedrørende det kommunale arbejde i videst muligt omfang også løses i kommunerne. Det er vigtigt at sørge for at give kommunalbestyrelser de rigtige redskaber, så de selv kan løse de problemer, der opstår i kommunerne, men vi er selvfølgelig interesserede i at arbejde videre med eventuelle ændringer af kommunestyrelsesloven og gennemgå hele området med tilsyn med kommunerne for at overveje, hvilke tiltag, der egentlig er behov for. Det er nemlig nødvendigt med nogle ændringer, med nogle nye tiltag.

De i lovforslaget foreslåede ændringer er imidlertid ikke nødvendigvis de bedste, og derfor kan Kristeligt Folkeparti ikke støtte lovforslaget. Men vi ser gerne, at der arbejdes videre på området, og at man også giver sig god tid til at finde de rette løsninger og ikke blot haster nogle beslutninger igennem.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg vil godt lige spørge fru Kornbek om en ting.

Jeg tror nok jeg forstod det på den måde, at Kristeligt Folkeparti er af den opfattelse, at det skulle være lige så let at afsætte en borgmester som at afsætte en minister. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at når en borgmester er valgt for 4 år, skyldes det, at der skal stabilitet til, og at man ikke bare skal kunne tvinge en borgmester væk, hvis han ikke vil være med til en eller anden ting. Flertallet skal ikke kunne sige: Hvis du ikke gør det og det og det, vælger vi en ny borgmester. Det er en del af grundlaget for det kommunale selvstyre i Danmark, at borgmesteren er valgt for 4 år ad gangen. (*Ophold*). Jeg forstod det altså sådan, og det beklager jeg. Det er nok min hørelse, der er et eller andet i vejen med, men jeg forstod det sådan, at fru Kornbek mente, at en borgmester skulle kunne afsættes på samme måde som en minister. Men da det ikke er tilfældet, er der ingen grund til at gå herop og svare, selv om fru selv selvfølgelig er velkommen til det.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Ole Stavad.

Ole Stavad (S):

Som jeg har kunnet lytte mig til det, er jeg jo sådan set i stand til at takke både ministeren og

samtlige ordførere for, at alle har erkendt, at der er et problem, vi er nødt til at forholde os til – at der i den kommunale styrelseslov, som vi har den i dag, er nogle manglende muligheder, når man kommer i nogle helt særlige situationer.

Der er også flere, der har været inde på, at forslaget er et meget vidtgående indgreb i det kommunale selvstyre. Det afhænger selvfølgelig af, hvad man lægger i definitionen »vidtgående«. Man kan sige, at selve det at gribe ind i det kommunale selvstyre kan opleves som noget vidtgående. Det er jeg sådan set ikke uenig i, og det er derfor, vi har været ekstremt opmærksomme på at være meget præcise. Den bestemmelse, vi her diskuterer, har vi gjort os umage med, og andre må så vurdere, om det er lykkedes for os.

Kl. 15.10

Vores hensigt har været at prøve at være præcise, så det lokale selvstyre på ingen måde blev undergravet, men at vi samtidig fik et redskab til at håndtere helt ekstreme og særlige situationer. Faktisk alle har i dag erkendt, at vi mangler et sådant redskab. Sådan set startede det med, at statsministeren både under pressemødet og senere her i Folketingssalen i tirsdags erkendte, at det mangler vi.

Vi har ikke lagt skjul på, at udgangspunktet for dette lovforslag er erfaringerne fra det, der er sket i Farum. Man skal have undersøgt nogle ting, som borgmesteren personlig er meget involveret i, og derfor er jeg sådan set meget enig med hr. Poul Nødgaard i, at når man ser på de undersøgelser, der er sat i værk, må man håbe, at Bagmandspolitiet også får mulighed for at gå ind i sagen. Jeg synes, der er grund til at anerkende, at Farums byråd gør sig umage for at prøve at skabe grundlag for en uvildig undersøgelse. Men troen på, at det rent faktisk sker, har man måske lidt svært ved at have; det er jeg sådan set enig med hr. Poul Nødgaard i. Derfor er det også et fælles problem.

Som hr. Kristen Touborg egentlig meget præcist skar det ud, er det sådan, at som vores styrelseslov er skruet sammen, er den sådan set mere beskyttende over for en borgmester, end den amerikanske forfatning er over for USA's præsident. Hvis vi tænker tilbage på Nixon, som jo måtte gå som præsident og endda blev erstattet af en vicepræsident, der ikke var valgt sammen med Nixon, må vi sige, at det ville ikke kunne lade sig gøre med en borgmester på det grundlag. Jeg siger det bare, for at alle kan se,

hvad det er for en problemstilling, vi i fællesskab er nødt til at finde nogle løsninger på.

Nogle har sagt, at de er betænkelige ved og ikke kan lide, at indenrigsministeren får en beføjelse inden for en 3-måneders-periode. Det er heller ikke et redskab, jeg selv er specielt begejstret for, men jeg synes, man skal se på formålet med den ændring af lovgivningen, vi har lagt op til. Formålet er at prøve at skabe det bedste udgangspunkt for, at også når vi er inde i virkelig straffbare forhold efter de stærke paragraffer i straffeloven, og der er en begrundet eller rimelig mistanke om noget veldefineret inden for strafferetsplejen i forbindelse med en borgmesters embedsførelse, skal der ikke gå måneder, inden noget kan sættes i værk. Der kan jo ske frygtelig meget i den tid, og derfor er man nødt til at kunne agere hurtigt. Det er sådan set vores indgang til problemet.

Lad mig sige her, som også den socialdemokratiske ordfører, hr. Klaus Hækkerup, sagde: Vi er fuldstændig åbne over for forslag fra andre. Vi har ikke gravet os ned med nogen bestemte løsninger, så hvis nogle kan anvise en måde, der giver et bedre svar på de spørgsmål og den udfordring, som jeg har hørt stort set alle her i salen erkende, vi står med, kan jeg sige, at vi ikke står fast på, at det skal være en bestemt mekanisme eller en bestemt måde, tingene skal skrues sammen på. Man vil ikke møde modvilje hos os.

Så er spørgsmålet: Bør man lovgive på baggrund af et konkret eksempel som her? Det er jo altid en god diskussion, og jeg er sådan set enig i, at det er noget, man skal være en lille smule tilbageholdende med. Men man kan jo sige, at det meste af den lovgivning, vi laver her i Folketinget, er kommet til verden på baggrund af nogle erfaringer fra noget, vi ikke helt har taget højde for på et tidligere tidspunkt.

Lad os eksempelvis tage bestemmelsen i styrelseslovens § 66. Da den kom ind i loven, sad jeg faktisk selv i Kommunaludvalget. Det var i begyndelsen af 1980'erne, da Henning Rasmussen var indenrigsminister, og baggrunden var en situation i København, hvor Viljo Sigurdsson ikke ville følge flertallets beslutninger. Nu kan man jo ikke have en borgmester, der ikke vil følge flertallets beslutninger, og derfor var man nødt til at lave den bestemmelse, og dengang blev den kaldt »Lex Villo«.

Kl. 15.15

Og hvad er det så? Hvordan har den virket? Den har mig bekendt virket sådan, at den næsten ikke har været i brug.

Jeg kender ét tilfælde fra en enkelt jysk kommune, som har brugt den. Men ellers vil jeg godt, når vi kommer til udvalgsarbejdet, spørge til, hvordan den er brugt, for det er klart, at den bestemmelses blotte tilstedeværelse forhindrer, at der bliver brug for den, for det har jo ikke nogen mening, hvis det er sådan, at en borgmester nægter at udføre en flertalsbeslutning, og der bare sættes en anden ind, som gør det; så kan man jo lige så godt selv gøre det og så være med til at udføre det.

Derfor er den blotte bestemmelse i lovgivningen med til at forhindre, at vi får de problemer. På samme måde vil jeg vove den påstand, som jeg jo ikke kan dokumentere, at hvis den bestemmelse, vi har foreslået her, i dag havde stået i styrelsesloven, så ville de 3 måneder, som gode venner aftalte, at borgmesteren i Farum nok ville tjene sagen ved ikke at være i borgmesterembedet i, være blevet overholdt. Den var ikke kommet i anvendelse.

Derfor tror jeg egentlig, at mange af de diskussioner, vi har, og de betænkeligheder, som nogle kan have, som jeg sådan set godt forstår, er meget teoretiske, fordi dens blotte tilstedeværelse ville gøre, at man så selvfølgelig ikke ville komme i den situation.

Derfor kunne man jo måske endda spørge, om der i det socialdemokratiske forslag mangler en yderligere mulighed for, at en borgmester i sådan en situation som denne her kunne søge orlov uden at skulle begrunde det med, at vedkommende er meget syg og pludselig igen bliver meget rask. Det ville jeg også være helt parat til at diskutere under udvalgsarbejdet.

Derfor sagt til partiernes ordførere og til partierne her: Jeg har været glad for, at alle har erkendt, der er et behov. Jeg tror, det er nyttigt, at vi også har et forslag, selv om jeg selvfølgelig også har konstateret, at der ikke er et umiddelbart flertal for forslaget her ved førstebehandling. For alene dets tilstedeværelse, tror jeg, opfylder formålet. Det er klart, at det primære formål var at få det vedtaget. Men når forslaget ligger i Folketingets Kommunaludvalg, så kan det jo meget hurtigt ekspederes. Set ud fra, hvordan ordførerne har meldt, synes jeg ikke, at nogen har gravet sig ned og ikke kunne være med til – måske med justeringer – at ekspedere det, hvis det skulle blive nødvendigt.

Men dets blotte tilstedeværelse vil selvfølgelig gøre det mere betænkeligt for en borgmester ikke at leve op til at prøve at lade være med at blande sig, for så kunne det jo være, at et flertal

vedtog den, sådan at man kunne agere, for som statsministeren sagde i tirsdags: Jeg må tage udgangspunkt i, at borgmesteren i Farum lever op til sine løfter om ikke at blande sig. Men hvis nu statsministeren havde fortsat, så havde han jo også måttet føje til: Men hvis det er sådan, at han alligevel ikke gør det, så kan jeg ikke foretage mig noget. Det er der heller ikke andre, der kan.

Der giver vi trods alt muligheden for et redskab, hvis det er sådan, at det bliver nødvendigt. Og jeg vil gerne understrege, at det her ikke er en særlov på den måde, at det er en lov, der retter sig mod en bestemt kommune. Det er en fuldstændig generel ændring i vores styrelseslov. § 66 A er lige så generel som § 66. Der er ikke nævnt nogen kommune i lovforslaget eller lovforslagets bemærkninger, men vi har da, fordi det har det udgangspunkt, som alle ved, nævnt det i vores fremsættelsestale.

Derfor vil jeg sige til Folketingets partier, at jeg håber, vi i fællesskab kan fortsætte arbejdet, ikke kun med at få stillet spørgsmål under udvalgsarbejdet, men også i det videre med, hvad det så er, vi gør, så de ændringer, vi får skabt i den kommunale styrelseslov med baggrund i de her erfaringer, ikke netop bliver en bombe under det lokale selvstyre og den stabilitet, som den faste 4-års-periode for borgmesteren udgør, og som er vigtigt i forhold til det.

Derfor: Med det, der er sagt her i dag, har vi ikke mere forskellige udgangspunkter, end at vi også bør kunne produktudvikle det her i fællesskab.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Nu går jeg ud fra, at uanset hvilken løsning, vi finder frem til på et givet tidspunkt, så skal de borgmestre, der bliver impliceret i det her, have en medmenneskelig behandling og en behandling, der er ordentlig ud fra et retsbevidstheds-synspunkt.

I den forbindelse vil jeg gerne spørge hr. Ole Stavad om noget, han ikke kom ind på i sit indlæg, men som indenrigsministeren var inde på, og som jeg var inde på i min tale som noget meget centralt i det forslag, som Socialdemokratiet har lagt frem: Når de 3 måneder er gået – jeg er så ikke enig med betragtningerne omkring de 3 måneder, det skal være ministeren alene, der skal gøre det – og sagen imod den pågældende borgmester ikke er afsluttet, men kører videre, så skal der vælges en ny permanent borgmester.

Kl. 15.20

Så stiller jeg mig det spørgsmål: Hvad så, hvis den pågældende borgmester, når der er gået 5 måneder, bliver pure frifundet enten ved en ret, eller hvor nu det kan være? Hvordan vil Socialdemokratiet så have det i det øjeblik, at pågældende er af med sin borgmesterplads, fordi de 3 måneder var overskredet, og så hokuspokus er der valgt en ny borgmester, og den gamle borgmester har ikke gjort noget som helst galt, har en ret afgjort, men alligevel ender sagen så drastisk?

Det mener jeg ikke Socialdemokratiet kan holde til. Det kunne også ramme en socialdemokratisk borgmester.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Hr. Ole Stavad filosoferede en del over, hvad der egentlig var sket i Farum, hvis den her bestemmelse havde været inde i den kommunale styrelseslov, og var af den opfattelse, at så var hr. Peter Brixtofte nok blevet på Lanzarote i 3 måneder. Ja, det er muligt. Vi finder jo sådan set aldrig ud af, om hr. Ole Stavad har ret i den antagelse.

Men det, der for mig er det centrale her, er, at det, Socialdemokratiet med sit forslag fokuserer på, er forholdet, når skaden er sket.

Jeg er meget mere interesseret i overvejelser, der går på, hvordan vi kan sikre, at tilsvarende skader fremtidig ikke opstår. Og jeg vil meget hellere være med til at diskutere med Socialdemokratiet, hvordan vi kan undgå det ud fra de retningslinjer, som jeg nævnte i min ordførertale, og som ministeren også var inde på i sin svar-tale til Socialdemokratiets forslag. Jeg vil i hvert fald anbefale, at det er det, vi bruger hovedkræfterne på i Folketingets Kommunaludvalg, når vi skal i gang med arbejdet dér.

Derfor vil jeg godt spørge Socialdemokratiet, om man ikke er indstillet på at dreje den her i retning af, hvilke overvejelser der skal til for at undgå, at skaden opstår.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jo, i den socialdemokratiske retspolitik har det forebyggende altid fyldt utrolig meget. Vi har indimellem savnet noget af det hos De Konservative, men på det her felt, kan jeg høre, er vi i hvert fald enige. Alt, hvad vi kan forebygge, meget gerne.

Men at tro på, at vi aldrig kommer i situationer, hvor der også er nogle, der bryder reglerne, er ligesom grundlaget i vores kommunale styrelseslov. Det bør også være det, der sker, men desværre ser vi jo, at der kan være situationer, hvor vi også er nødt til at have redskaber.

Til hr. Poul Nødgaard vil jeg sige: Det er sådan, at både indenrigs- og sundhedsministeren skal vurdere, at det skader den videre opklaring af sagen efter de 3 måneder, og at et flertal i kommunalbestyrelsen skal være enige, det er dér, man vælger den. Derfor mener jeg egentlig ikke, at det er noget særligt problem; men jeg vil gerne tilbyde hr. Nødgaard, at hvis det er dér, hunden ligger begravet, så kan vi sagtens føje en bestemmelse ind, der siger, at hvis det er sådan, at når sagen er endelig afsluttet, og der er faldet, om jeg så må sige, dom i den, og det sker inden for den samme valgperiode, så åbner vi mulighed for, at kommunalbestyrelsen må vælge en ny borgmester, hvis den ønsker det. Det kan vi sagtens.

Så det skal ikke stå os imellem, hvis det er sådan, at det er den slags bekymringer.

Nu mener jeg egentlig, at det, der er helt afgørende for det retssikkerhedsmæssige, er, at befolkningen ikke oplever, at politikere for sig selv og hinanden laver regler, der beskytter dem mere end andre borgere, og som gør, at de ikke får den samme retsforfølgning og den samme straf som andre, hvis de begår noget lovmæssig forkert.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det har været en spændende debat at lytte til. Den har også momentvis handlet om det lovforslag, der er til debat, men også kun momentvis, for jeg synes, at der er mange ting, der bliver rodet sammen, når jeg sidder og lytter til de forskellige indlæg, ikke mindst til den måde, hr. Klaus Hækkerup replicerer på min svartale, og diskussionen omkring § 66, hvor hr. Klaus Hækkerup så begynder at tale om, hvem der har vægret sig historisk.

Jeg har altså forstået, at lovforslagets formål her er et fremadrettet formål.

Kl. 15.25

Den diskussion, vi har i dag, er for så vidt ikke en diskussion, der handler om kommuners styrelse generelt, den diskussion tager jeg gerne, men det er en diskussion, der handler om at sikre, at en borgmester i sit hverv som borgmester ikke vanskeliggør eller hindrer undersøgelsen af

et forløb. Det er jo det, der er sigtet med det her. Og derfor er det for så vidt ikke med det formål for øje så interessant at diskutere, hvad styrelsesloven kunne have været brugt til bagudrettet.

Jeg er helt med på, at den diskussion kan det være relevant at tage på et tidspunkt, men det er ikke det, der er sigtet med lovforslaget her. Det er at betrygge befolkningen og os alle sammen i, at de ting, der måtte være sket i en kommune – jeg kan forstå, at der så også tænkes på Farum, men det kunne jo være en anden gang og en anden kommune – afdækkes på en fornuftig måde, og at alene borgmesterens tilstedeværelse i en række situationer efter forslagsstillerens formening vil stille sig hindrende i vejen for det, og det er det, man vil råde bod på. Det er sigtet.

Og med det sigte må jeg sige, at der lægger man i hvert fald mig ord i munden, hvis man som ordføreren for forslagsstillerne, hr. Ole Stavad, gjorde det, giver udtryk for, at man nu kan konkludere, at der er et erkendt problem. Jeg har ikke erkendt noget problem.

Jeg gjorde sådan set meget ud af i min svartale at pege på, at der i den eksisterende lovgivning er en række værktøjer.

Hermed har jeg så ikke sagt noget omkring den konkrete kommune og ikke vurderet betimeligheden i, at borgmesteren selv har valgt at fortsætte. Det her er slet ikke den diskussion, jeg forholder mig til det principielle. Der er en række værktøjer, og herunder, og det er så min replik til hr. Klaus Hækkerup, er § 66 i styrelsesloven også en relevant bestemmelse, fordi § 66 giver kommunalbestyrelsen en særlig indgrebsret over for en borgmester, der vægrer sig ved at udføre de opgaver, der er pålagt borgmesteren gennem den kommunale styrelseslov.

Det, der jo sådan set er opgaven, er, at hele kommunalbestyrelsen har et ansvar for, at undersøgelser, der skal foretages i konkrete tilfælde, tilrettelægges på en sådan måde, at man eliminerer risikoen for, at en borgmester interverner. Og hvis de retningslinjer, der udstedes i den forbindelse, trædes under fode, ja, så er det, at den her bestemmelse i styrelsesloven kan være relevant.

Jeg synes altså, at debatten bliver en lille smule rodet. Der er den bagudrettede del: Hvad er det, der er sket i kommunen? Hvordan kunne det dog ske? Hvorfor blev det ikke stoppet? Spændende debat, lad os tage den på et tidspunkt. Men så er der det fremadrettede: Hvordan finder vi ud af at svare på spørgsmålet om,

hvad der er sket? Ingen af os kan jo vide det endnu.

Og hele problemfeltet her er: Hvordan svarer vi på de spørgsmål på en sådan måde, at vi sikrer, at det foregår uvildigt? Det er sagens kerne; det er det, det handler om. Det er også formålet med lovgivningen, og jeg anerkender ikke at have erkendt, at der nødvendigvis er et problem, for jeg mener faktisk, som jeg også sagde det i min svartale, at der er en række værktøjer, der kan tages i brug.

Også jf. parallellen med Nixon. Nu skal vi jo ikke stå og diskutere historie som sådan, men det var jo ikke sådan, at Nixon blev fjernet fra posten, alene fordi der var nogle, der sagde: Nu skal vi undersøge, om der er sket noget omkring Watergate. Det var det jo ikke.

Det var sådan, at der blev sat en undersøgelse i gang, og så drog Nixon på et tidspunkt selv den konklusion, klogt, tror jeg i øvrigt, at trække sig tilbage. Og det kunne også være klogt i en række andre situationer at tage en personlig konsekvens, men juridisk var der jo ikke nogen forpligtelse. Det er der jo heller ikke, hvis man kigger på de politikere, der er til stede her i salen. Det er jo ikke sådan, at alene mistanken om, at en eller anden i denne sag skulle have gjort et eller andet, udløser en øjeblikkelig suspension, for vi har jo altså et grundlæggende princip i det her samfund om, at man er uskyldig, indtil det modsatte er bevist.

Kl. 15.30

Så lad os nu koncentrere debatten omkring, hvordan man sikrer uvildigheden, og der synes jeg ikke, der skal stå den konklusion tilbage fra debatten her i dag, at medmindre man vedtager det her lovforslag eller noget andet, så er det udelukket også i den konkrete situation, som jo ligger til grund for det her, at det kan ske på en uvildig og anstændig måde. Det ville jo være konklusionen, hvis vi alle sammen erkendte det, som hr. Ole Stavad gerne ville have vi skal erkende.

Jeg er af den formening, at de habilitetsregler, vi har, og den værktøjskasse, der står til rådighed for alle landets kommunalbestyrelser i retning af også at binde deres borgmester op i den måde, borgmesteren udfører sit virke på, tilsammen skaber mulighederne for, at det her kan foregå på en uvildig og anstændig måde, hvor man ikke bagefter med rimelig grund kan have mistanke om, at tingene ikke er foregået ordentligt. Men det kræver selvfølgelig, som jeg har

nævnt det ved flere lejligheder, at alle tager deres ansvar alvorligt.

Så jeg står efter at have lyttet til denne debat fast på det, der også er regeringens indstilling, men synes så i øvrigt, at de andre elementer, der har været draget frem her i dag, er interessante. Og der er ingen tvivl om, at vi i kølvandet ikke bare på denne her sag, men også fordi vi på forhånd havde besluttet os for det, har brug for en debat mere generelt om, hvad det er for et tilsyn, vi har, og hvordan vi kan effektivisere tilsynet og samtidig respektere det lokale selvstyre.

Hele debatten omkring borgmesterbeskyttelse generelt er jo også en spændende debat, parlamentarisme/ikkeparlamentarisme på det lokale niveau osv. osv. Der er en række interessante spørgsmål, som vi jo kan vende tilbage til.

Men i forhold til det konkrete formål med dette lovforslag er jeg altså stadig væk af den formening, at man går galt i byen.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Hr. Ole Stavad for en kort bemærkning.

Ole Stavad (S):

Det var nu ikke for en kort bemærkning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jamen der er kun korte bemærkninger tilbage, så der er ikke noget at gøre.

Ole Stavad (S):

Så vil jeg gerne have en magen til ministerens.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Han havde skam 10 minutter.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Måtte jeg sige til ministeren, at jeg sådan set er stærkt forundret over, at ministeren nu siger, at han ikke mener, der er et problem. Jeg hørte sådan set både på pressemødet og i salen her af den måde, statsministeren udtalte sig på, at han oplevede, at det var et problem, at der ikke var nogen juridiske muligheder.

Men derudover synes jeg da, at det har været interessant at lytte til indenrigsministeren, også i første omgang – nu kan man jo ikke nå at reagere på det hele – for indenrigsministeren siger: Vi skal først kaste et blik på den eksisterende lovgivning og ikke kun på, hvordan den anvendes, men også hvordan den *kunne* anvendes. Han er her bl.a. inde på § 66.

Er der nogle muligheder, som ingen har fortalt nogen om, og som indenrigsministeren har fået øje på? For jeg synes, det lyder utrolig vidtgående i forhold til den fortolkning af den eksisterende lovgivning, alle har ment var den rigtige. Så hvis ministeren har autoriserede, nye fortolkninger, vil jeg gerne sige, at det vil vi bestemt grave i under udvalgsarbejdet, for man skal huske på, at § 66 jo slet ikke har et formål som det, vi har med det her, nemlig omkring undersøgelse; det er noget helt, helt andet.

Jeg vil godt sige, at man jo ikke kan have andet end meget stor usikkerhed om, om det, der foregår i Farum i øjeblikket, kan foregå uvildigt, når borgmesteren sidder, hvor han sidder.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg vil lige sige, at jeg har begået en fejl, og jeg tilstår den her åbenlyst. Taleren har 5 minutter, og derefter er der korte bemærkninger.

Ole Stavad (S):

Sådan husker jeg også min forretningsorden, men man må jo ikke diskutere med formanden.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Nej, men formanden har format til at indrømme, når hun har begået fejl, så der er 3 minutter tilbage til taleren nu.

Ole Stavad (S):

Tak, fru formand, jeg skal prøve på ikke at bruge dem alle sammen.

Kl. 15.35

Det er jo svært at have tillid til, at grundlaget for uvildigheden er tilstrækkelig, og det er jo egentlig grund nok, vil jeg gerne sige til ministeren. For hvis det er sådan, at vi og befolkningen ser på, at meget offentlige personer, hvad enten det er ministre, folketingsmedlemmer, borgmestre eller andre af befolkningens tillidsfolk, foretager os noget, hvor der bliver skabt stor usikkerhed om, om vi nu har fulgt reglerne, om vi har brudt dem, om vi måske endda i værste fald har begået noget strafbart, så mener jeg, at vi i fællesskab har et meget, meget stærkt ansvar for at prøve at skabe regler, så vi kan bortvejre den tvivl, der måtte være.

Der er jo en stemning – jeg har også mødt det under debatten her de seneste par uger – og der er folk, der siger: Nå ja, men det finder de nok ud af, så der ikke sker ham noget. Dermed skal jeg ikke begynde at dømme nogen overhovedet med noget som helst, vil jeg understrege, men

den stemning er jo noget, ingen af os kan være tjent med, vil jeg gerne sige til ministeren.

Derfor har vi et fælles problem, vi har en fælles opgave, en fælles udfordring, og jeg håber meget, at ministeren vil arbejde med det i det videre arbejde, når denne her sag går i udvalget, og at der ikke er tvivl om, at det, ministeren har sagt her i dag, i hvert fald giver grundlag for, at der må undersøges ganske meget, for hvis vi har en helt anden lov, end vi tror, så må vi vide, hvad det er for en.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg vil gerne understrege, at jeg ikke taler om, hvad jeg ud fra politiske motiver eller andre motiver kunne opleve som hensigtsmæssigt eller ikke hensigtsmæssigt omkring, hvem der sidder på hvilke poster, og hvilke konsekvenser folk eventuelt selv kunne finde på at drage. Vi prøver at have sådan en objektiv, saglig, faglig indstilling til tingene, og hvad er det grundlæggende spørgsmål? Det grundlæggende spørgsmål er: Kan man kun afdække et historisk forløb på en sådan måde, at man kan nære tillid til den måde, det afdækkes på, hvis en borgmester er suspenderet fra sin post? Hvis svaret på det er ja, er det klart, at så rækker lovgivningen ikke, for der er jo ikke hjemmel i lovgivningen til bare på mistanke at suspendere en borgmester. Men det synes jeg sådan set heller ikke der skal være rækkevidde til.

Så når jeg svarer – og det gælder også i forhold til den gældende lovgivning – er det ud fra en vurdering af: Hvis alle kræfter – også politiske kræfter – i det byråd, der måtte være tale om, går offensivt til værks og udfylder deres politiske ansvar til det yderste, er der så rækkevidde i den eksisterende lovgivning til at sikre, at man kan få et undersøgelsesforløb, uden at man kan blikke uvildigheden?

Det er i den vurdering, jeg i min tale for et øjeblik siden sagde, at der vil jeg ikke have, at man konkluderer på det, jeg har sagt på en sådan måde, at jeg skulle have erkendt, at loven ikke slår til. Jeg er faktisk af den formening, at vi har tilsynsmyndigheder, som har værktøjer også i retning af tvangsbøder m.m., som har muligheder for også at give meget præcise direktiver i forhold til kommunalbestyrelsen, der sikrer, at man har øje også for habilitetsspørgsmål. Statsamtmanden har i den konkrete situation over for mig da også meddelt, at der er man observant på, at vi har muligheder i styrelsesloven

for, at en kommunalbestyrelse meget præcist over for en borgmester kan sige, hvordan man skal tilrettelægge f.eks. et bestemt undersøgelsesforløb, hvilke medarbejdere der i givet fald må referere hvorhen, og hvor de ikke må referere hen.

Der er altså en vifte af muligheder, og det er i den sammenhæng fremadrettet, at man ikke kan udelukke, at § 66 er relevant, for hvis en kommunalbestyrelse udsteder præcise direktiver og disse præcise direktiver ikke måtte blive efterlevet, så kan man jo over tid statuere den situation, som er reguleret ved den pågældende paragraf.

Kl. 15.40

Nu synes jeg ikke, vi skal tale os væk fra hinanden ... (*Klaus Hækkerup: Prøv, prøv.*) ... for jeg går ud fra, at der alene ligger hæderlige motiver bag det her, og at formålet med det her lovforslag alene er her i dag at få en diskussion af situationen på et tidspunkt, hvor der er en eller anden form for mistanke om noget uregelmæssigt, og nå frem til: Hvordan får man nu det afklaret på en sådan måde, at det resultat, der kommer ud af afklaringen, er et, man kan fæste lid til? Det er det, vi snakker om. Vi snakker ikke bagudrettet om, hvordan ting kunne gå så galt osv., osv. Vi snakker om det her, og lige præcis i den fase burde der ikke være noget, der deler, for dér er vi jo enige om det grundsynspunkt, at ting skal undersøges på en sådan måde, at man kan nære tillid til det.

Det er præcis derfor, jeg er så ked af, hvis det stod tilbage som en konklusion, at nu har hele Folketinget erkendt, at der er et problem, for det ville være det samme som at sige, at man under ingen omstændigheder kunne nære tillid til de undersøgelser, der nu iværksættes, uanset hvordan man i den konkrete kommunalbestyrelse gik i gang med arbejdet og udførte arbejdet, og en sådan mistillid til en hvilken som helst kommunalbestyrelse vil jeg i hvert fald ikke være med til at skrive under på.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Allerførst til indenrigs- og sundhedsministeren: Det er meget interessant, hvis § 66 kan fortolkes mere vidtgående, end det hidtil har været almindelig antaget, hvis der er nogle uddybende forklaringer, som vi ikke har været opmærksomme på – meget interessant. Det vil vi gerne have boret ud under udvalgsarbejdet.

Men når så indenrigs- og sundhedsministeren siger, at vi skal have tillid til, at undersøgelsen bliver lavet ordentligt, og at han ikke har erkendt, at der er et problem, vil jeg godt spørge, om indenrigs- og sundhedsministeren er enig med statsministeren i, at det ville have været det rigtigste, om hr. Brixtofte havde fastholdt sin oprindelige beslutning om at søge og forblive på orlov i 3 måneder, eller om han ikke er enig, og om han ikke er enig i, at statsministeren netop har sagt det for at undgå, at den pågældende blander sig, og sikre, at vi får en ordentlig, objektiv undersøgelse.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg kan i hvert fald konstatere, at den eneste, jeg ikke har hørt mener der er et problem, er indenrigs- og sundhedsministeren. Jeg hørte bestemt også, at statsministeren mente, der var et problem i tirsdags både på pressemødet og efterfølgende her i salen, og at det ikke er hensigtsmæssigt.

Men det, der egentlig kalder mig herop, er, at jeg efterhånden synes, at indenrigs- og sundhedsministeren lægger et ansvar over på kommunalbestyrelsesmedlemmerne uden reelt at give kommunalbestyrelsesmedlemmerne nogen mulighed for at løfte det.

Man skal jo huske på, at hvis der sidder en borgmester, der modarbejder, og som har instruktionsbeføjelser i forhold til de ansatte, hvem er det så, der skal hjælpe kommunalbestyrelsesmedlemmerne med at forfægte deres ret? Eller skal kommunalbestyrelsesmedlemmer ud og hyre advokater og alle mulige andre, for at de kan klare sig i et byråd? Det er et reelt problem, vil jeg gerne sige til indenrigsministeren – så kan man lide det eller lade være, men det er det.

Som jeg oplever det, kom de eneste reelle oplysninger, oppositionen har fået i Farum, i den uge, hvor borgmesteren deroppe ikke hed hr. Brixtofte.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Ministeren siger gentagne gange, at vi skal se fremad. Jeg er enig i, vi skal se fremad, men SF mener altså også, vi skal se bagud. Det er altid godt at se til begge sider.

Ministeren siger så, at vi har en række redskaber i den eksisterende lov. Jeg vil gerne spørge ministeren: Mener ministeren virkelig, at vi har redskaber nok? Mener ministeren virkelig, at vi

bare kan køre videre, som vi har gjort hidtil, og så se, hvornår den næste Brixtofteskandale optræder.

Endelig vil jeg godt bede ministeren om at præcisere, hvem det er, der efter ministerens mening har svigtet. Ministeren bygger nu hele sin argumentation op på, at det er vigtigt, at alle deltager. Men hvem er det, der har svigtet? Jeg vil gerne have det præciseret. Er det byrådet? Er det tilsynsrådet? Er det Indenrigsministeriet?

Kl. 15.45

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det er altså ikke med et glad sind, jeg føler mig foranlediget til at gå op og komme med en bemærkning. Jeg anfægter i det lovforslag, Socialdemokratiet har fremsat i dag, at Socialdemokratiet mener, at indenrigsministeren, og det må være med Folketinget bag ved sig, skal kunne afsætte en borgmester, og så citerer jeg igen: »såfremt formanden« – altså borgmesteren – »med rimelig grund er mistænkt for overtrædelse af bestemmelserne i straffelovens ...« osv.

Vi har at gøre med et samfund, med en medie verden. Det, der støder mig i det forslag, og det, der er lidt ærgerligt for den diskussion, som er vigtig, er, at man »med rimelig grund er mistænkt for overtrædelse af straffeloven«. Vi ved, hvad undersøgelseskommissioner og alt muligt andet kan føre til, og hvordan medie verdenen som sådan kan styre den politiske debat og befolkningens opfattelse, og jeg håber ikke, at Folketinget skal løbe med på den sag.

Vi løser ikke det problem, der er rejst, ved det lovforslag, der ligger her, og heller ikke ved den debat, der føres lige nu.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg erkender at have et problem, ét af to: Enten er jeg ikke i stand til at formulere mig på dansk, så det kan forstås, så det, jeg mener, kommer ud over rampen. Det kan være det ene problem, jeg kan have. Det andet problem kan være, at jeg er for naiv.

Jeg troede, at det, vi diskuterede, var formålet med den her bestemmelse og ikke det, som andre omtaler som Brixtofteskandalen. Det er jo relevant at diskutere, hvordan man undgår, at kommuner kommer ud i et morads, det vil jeg meget gerne være med til at diskutere. Der kommer vist også en forespørgselsdebat.

Jeg har også her i min svartale sagt, at med hensyn til en reform af tilsynssystemet skal læren, vi har draget af det her hændelsesforløb, også med. Det handler om, hvordan vi fremadrettet har et tilsynssystem, nogle spilleregler omkring kommunalbestyrelsens arbejde, der gør, at man undgår, at kommuner kommer ud i problemer.

I forhold til den debat har jeg ikke sagt noget om, at vi har et paradisisk regelsæt, og at der ikke skal laves noget om, snarere tværtimod. Jeg har faktisk sagt, at jeg kommer med forslag.

Så det, vi taler om, er altså ikke, hvordan vi undgår den slags skandaler. Vi taler om, hvordan vi sikrer, at de kan afdækkes. Det er det, vi taler om. Der er det ikke et spørgsmål om, hvad jeg synes er hensigtsmæssigt, når jeg nu også får de der politiske spørgsmål om, hvorvidt jeg mener, at den ene eller den anden skulle være blevet på orlov. Jeg tror, det står rimelig klart, hvad det er for en position, jeg også har i det spørgsmål.

Vi snakker ikke her om personlig moral, og om hvornår man af egen drift og i egen interesse burde nedlægge sit hverv. Vi snakker om, om man kan fæste lid til, at det *kan* lade sig gøre at tilrettelægge et undersøgelsesforløb, uden en borgmester er suspenderet, ja eller nej. Og jeg vil ikke trækkes derhen, hvor man har konkluderet, at man kun kan fæste lid til sådan en undersøgelsesforløb, hvis den undersøgte er fjernet fra sin post. Der vil jeg ikke trækkes hen.

Det er i den sammenhæng, jeg siger, at mange har ansvaret for, at man i det her undersøgelsesforløb sikrer uvildigheden, sikrer, at man efterlever habilitetsreglerne, sikrer, at man formår at tilrettelægge et undersøgelsesforløb i den konkrete kommunalbestyrelse på en sådan måde, at man eliminerer den risiko, der kunne være, for at folk ville intervenere.

KL 15.50

Og det er dér, jeg siger, at jeg ikke vil stå her og tages til indtægt for et synspunkt, der hedder, at medmindre man vedtager det her lovforslag, så kan man ikke gøre de her ting. I den sammenhæng peger jeg på, at vi har regler, også regler, der har en videregående rækkevidde end den måde, vi almindeligvis ser dem udøvet på. Jeg tror, der er tusind tilsynsrådssager om året eller noget sådant, og der er kun et par enkelte sager om året, hvor man anvender tvangsbøder. Det er et udtryk for en prioritering og for en afvejning, som godt kunne være anderledes; man kunne godt skærpe tonen i nogle sager, hvis man ville.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg synes, at indenrigs- og sundhedsministeren blander forebyggelsen ind og prøver at skabe et modsætningsforhold mellem en række ordførere i salen og regeringen. Det synes jeg ikke der er grundlag for.

Der er ingen tvivl om, at når vi ser, at der er meget, der kan lade sig gøre, som tilsyneladende hører til i den kategori, der ikke burde kunne lade sig gøre, ja, så skal vi jo se på: Kan vi forebygge det bedre?

Det, vi drøfter, er: Hvad så, hvis forebyggelsen bliver endnu bedre, og det så alligevel viser sig, at der er nogle, der vil bevæge sig ud over det, der er lovgivningens grænser. Det er det, vi diskuterer her.

Vi har altså et eksempel, hvor der er en rimelig grund til mistanke, og det er i øvrigt et begreb, som kendes fuldstændig klart og håndteres i retsplejeloven, og det er også derfor, at der her er lagt op til, at en undersøgelse, der er omfattet af det her forslag, skal der være truffet beslutning om, enten af kommunalbestyrelsen selv eller af statslige myndigheder. De statslige myndigheder vil selvklart meget ofte være politiet.

Politiet træffer daglig beslutninger om mistanke, og jeg synes ikke, at det skal være et spørgsmål om enten-eller, og at man kun kan nære tillid til undersøgelser, hvis der ikke er en borgmester, nej, det må også være sådan, at man i situationer ville kunne nære mistillid til, at en undersøgelse vil være uvildig, og det er dette forslag målrettet til.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg har forståelse for, at tiden ikke altid rækker til at besvare alle spørgsmål, derfor vil jeg gentage mit og give ministeren lejlighed til at svare nu. Det er altså mit sidste spørgsmål, jeg ikke synes, jeg har fået besvaret.

Når ministeren siger, det er nødvendigt, at alle parter deltager, så beder jeg bare ministeren om at præcisere, hvem det er, ministeren finder, der har svigtet. Er det byrådet, er det tilsynsrådet, eller er det Indenrigsministeriet?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Nu diskuterer vi jo en generel lov, så jeg ved sådan set ikke, hvad det er for nogle spørgsmål, der bliver stillet om, hvem der har svigtet hvad

og hvorfor og hvordan. Det må så være i forhold til Farum Kommune, nå, men det er jo bare, fordi vi diskuterer et lovforslag, der generelt handler om, hvordan man sikrer, at man kan lave undersøgelser ude i kommuner, ikke? Ja, ja, jeg prøver bare at bringe lidt seriøsitet ind i det.

Det er i forhold til den her diskussion ikke så vigtigt, om jeg kan stå her og give svar på, hvem der har svigtet.

Jeg kan konstatere, er der er en situation i Farum Kommune, hvor der er en række dispositioner, som undersøges af bagmandspolitiet. Dertil har byrådet så også ønsket selv at iværksætte nogle undersøgelser – meget fornuftigt – og det store spørgsmål er: Kan man have en borgmester siddende på posten i den periode? Det er alene det, vi diskuterer, og det er også alene det, jeg diskuterer.

Hvilke synspunkter jeg så i øvrigt har om de dispositioner, der har ledt frem til det – hvis vi havde et bedre lovgrundlag, kunne det være, at situationerne slet ikke var opstået – vil jeg meget gerne diskutere, og det er ikke udtryk for hverken foragt eller noget med at gå rundt om den varme grød eller noget som helst og ikke ville diskutere det her. Det er bare ikke det, der er til diskussion lige nu og her. Nu diskuterer vi det her undersøgelsesforløb. Det er det, vi diskuterer.

Uanset at jeg selvfølgelig er enig med statsministeren i det hensigtsmæssige i, at den konkrete borgmester havde valgt at blive ved sin første indskydelse, så diskuterer vi her regelgrundlaget, og der siger jeg bare ganske stilfærdigt, at det ville være ærgerligt, hvis det, der stod tilbage, var, at medmindre man nu vedtager den lov, der jo ikke umiddelbart er flertal for, så kan man ikke nære nogen form for tillid til den måde, man nu undersøger tingene på.

Kl. 15.55

Det var jo den konklusion, jeg følte, hr. Ole Stavad var ved at nærme sig ved at sige, at alle havde erkendt, at vi har et problem. Det kan være, jeg har misforstået det, men det er sådan set min konklusion på det.

Hr. Ole Stavad sagde så også, at jeg lægger et stort ansvar ud til kommunalbestyrelsens medlemmer. Ja, det gør jeg, på hvert enkelt, og det er dermed også dem alle sammen. Når der så bliver spurgt til, hvem der skal hjælpe dem med at løfte det ansvar, så er svaret jo: Det skal de selv ved at læse lovgivningen.

Vi har i øvrigt ved tidligere lejligheder i Indenrigs- og Sundhedsministeriet, dengang det

kun var et indenrigsministerium, tilbudt at svare på spørgsmål, også i forhold til en samlet kommunalbestyrelse – det var så et bydelsråd – og den form for service yder vi da naturligvis også gerne i andre sammenhænge. For det helt centrale er, at vi har den lov, vi har. Der er ikke et flertal for at vedtage den anden.

Der er ikke en borgmester, som øjensynlig af egen drift har valgt at træde tilbage midlertidigt eller permanent. Det er situationen. Og når det nu er situationen, så handler det om at få folk til at gribe de muligheder, der nu engang er til rådighed for at sikre, at man i den givne situation kan få afdækket tingene, få vendt hver en sten på en sådan måde, at alle efterfølgende kan fæste lid til det. Det må jo være det hensyn, den ambition, vi alle sammen har.

Der peger jeg stilfærdigt på, at jeg mener, der er muligheder i den kommunale styrelseslov, i tilsynet. Hvis alle rejser sig op på tæerne, bruger mulighederne til det yderste, så tror jeg godt, at det problem, man ønsker at løse med den her lovgivning, også kan løses inden for grænserne af den kendte lovgivning.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Indenrigs- og sundhedsministeren forsøger at forvanske sagen. Jeg kan ikke granske motiverne, men det er heller ikke på dagsordenen.

Han forsøger at forvanske sagen ved at lade, som om dette forslag handler om, at man kan fæste lid til en undersøgelse, hvis borgmesteren ikke er til stede med den indflydelse, en borgmester har på medarbejdere og meget mere.

Det er imidlertid en alvorlig forvanskning, for det er en af de klare betingelser for at ville kunne anvende denne her bestemmelse, vi har på dagsordenen. Ikke alene skal der være iværksat eller i hvert fald besluttet en undersøgelse, og der skal være rimelig mistanke – vi kender fra retsplejeloven, hvordan man håndterer det, f.eks. betingelserne for ransagning, som man må gå ud fra vil være til stede i det emne, vi sådan momentvis kommer til at snitte i Farum – men så er der også en betingelse, som både står i lovtæksten og meget præcist også i bemærkningerne: når fritagelsen må regnes for at have betydning, og endda væsentlig betydning, for undersøgelsen. Det vil sige, at der kan være situationer, hvor den ikke er væsentlig, og der kan være andre ...

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Nu begynder jeg at forlange taletiden respekteret. Jeg tillader mig dog at konstatere, at der ikke er flere, der har bedt om ordet. Så det var på tide, jeg gjorde det, kan jeg se.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning**Fjerde næstformand (Margrete Auken):**

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden**Fjerde næstformand (Margrete Auken):**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 26. februar 2002 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 16.00